

Laborista Esperantisto

16DE JAARGANG No. 9 – 1 SEPT. 1947
VERSCHIJNT MAANDELIJKS
ABONNEMENT f 2.25 PER JAAR. LOSSE NUMMERS f 0.20. VOOR LEDEN GRATIS

Redactie: Roelantstraat 4, Amsterdam (West).
Administratie en Secretariaat van de Bond van Arbeiders-Esperantisten: Roelantstr. 4, A'dam-W.
Postgiro Amsterdam 331133.

ORGAAN VAN DE BOND VAN ARBEIDERS-ESPERANTISTEN F.L.E.
IN HET GEBIED VAN DE NEDERLANDSE TAAL

PAKT AAN!

In „De Vakbeweging" van 23 Juli j.l. vertelt J. J. Suurhoff, die de 30e jaarlijkse conferentie van het Internationaal Arbeidsbureau bijwoonde, een en ander over de werkwijze van de Internationale Arbeidsorganisatie (aangeduid met I.L.O., de beginletters van de Engelse naam International Labour Organization). Een leerzame beschouwing, waaruit kan blijken hoeveel werk er moet worden verzet door het bureau en commissies met een staf van deskundigen en personeel, vergaderingen en conferenties van vertegenwoordigers van 53 staten, van de vakbeweging, technische adviseurs etc. etc. alvorens er conventies tot stand komen, die dan nog minder dan de helft of bijna niet worden geratificeerd.

We mogen aannemen, dat daar in die vergaderingen zéér bekwame mensen komen. Nochtans lezen we, *dat de taalverschillen zeer tijdrovend zijn en elk woord, dat gesproken wordt, tweemaal moet worden vertaald. Engels, Frans en Spaans, (vanwege Zuid-Amerika) zijn de officiële talen.*

Hieruit valt te concluderen, dat zij, die geen van deze drie talen machtig zijn, wel thuis kunnen blijven, of geheel aangewezen zijn op hun medeafgevaardigden of technische adviseurs. Want iedere afgevaardigde (de regeringen vaardigen elk twee vertegenwoordigers af en de werkgevers- en arbeidersorganisaties elk één) is vergezeld van zijn technische adviseurs!

Wij willen aannemen, dat de I.L.O., zoals de heer Suurhoff ons verzekert, enorm goed werk heeft gedaan en de organisatie van grote waarde is. Maar dat het een duur werkend apparaat is, duurder dan nodig zou zijn, over een groter personeel thans moet beschikken dan absoluut noodzakelijk is, staat wel vast. Al was het enkel maar om het gebruik van een nochtans onvoldoend aantal *verschillende* talen. De N.V.V.-bestuurder, Ad. Vermeulen, pleitte voor ruime financiële mogelijkheden voor de Internationale Arbeidsorganisatie. Alles goed en wel, maar zouden de arbeidersorganisaties, zeker in deze tijd, waarin allerwegen op versobering wordt aangedrongen, dan niet ook eens hun stem tegen verspilling laten horen, voortkomend uit het gebruik van meer dan één taal? Moeten onze organisatiebesturen zich nu maar altijd daarbij neerleggen en mogen wij, leden van de arbeidersbeweging, nu niet eens een flink initiatief verwachten? Een kwestie van durven aanpakken!

Lang genoeg heeft men verklaard een voorstander van Esperanto te zijn, of, erg voorzichtig, er niet tegen te zijn. Hoe wil men, dat regeringen, werkgevers en andere instanties gehoor geven aan de eisen en wensen der arbeidersbeweging, als diezelfde arbeidersbeweging niet eens in staat is in eigen kring te verwezenlijken, wat men zelf wenselijk acht, wat de arbeiders in overwegende meerderheid vervuld willen zien: *de invoering van een internationale taal?*

Als het N.V.V. eens eveneens voor dit doel pleitte voor ruime financiële mogelijkheden? En het niet bij pleiten alleen liet, maar inderdaad de mogelijkheden, welke Esperanto biedt, en de diensten, die deze internationale taal haar kan bewijzen, onderzocht? Er werden en worden nog altijd voor allerlei doeleinden tal van commissies benoemd, vele van belangrijk minder verstrekkende aard. Het N.V.V. zou zijn leden een grote dienst bewijzen, indien het tot een zeker initiatief kwam. Want wij zijn zeker van de sympathie, welke de leden der arbeidersbeweging, en waarlijk zij niet alleen, hebben voor Esperanto. Maar zij blijven werkeloos, omdat zij het werk der Esperanto-beweging niet gedragen weten door de besturen der arbeidersorganisaties. Zodra ook deze hun schouders zetten onder ons werk, internationaal contact bewerkstelligen, al ware het voorlopig slechts door een eigen internationaal maand- of weekblad e.d., dan ook zal men het nut inzien van het zich eigen maken van Esperanto.

De opbouw van een internationale sociale wetgeving is een werk van lange adem, zegt Suurhoff in zijn, door ons aangehaald artikel.

Wel, als men niet bang is voor werk van zulk een lange adem, waarom zouden we het dan wèl zijn waar het de toepassing van Esperanto betreft?

Mogen we bij socialistische besturen veronderstellen, dat zij iets zullen nalaten of niet aanvatten, omdat zij het zelf misschien niet meer zullen beleven? Want dat is het toch wat hen weerhoudt ten aanzien van het Esperanto initiatief te tonen! En dat terwijl het niet iets nieuws is, de praktijk alle mogelijkheden heeft bewezen, welke Esperanto, als internationale taal, biedt: in vele tientallen internationale congressen, in honderden conferenties en besprekingen, in correspondentie, internationale periodieken en literatuur, kortom, waarvan *ieder weet*, dat er eigenlijk niets zó gewoon is als juist Esperanto!

En als men het niet weet is dat zeker bij hen, die zó intens met internationaal verkeer te maken hebben, een schromelijke tekortkoming te achten, want als een verzuim aan te rekenen zich behoorlijk op de hoogte te stellen. Vóór de oorlog leek het of de arbeidersbeweging de waarde van Esperanto ging inzien. Verscheidene bestuurders van grote allure pleitten in die richting. De I.T.F. van Edo Fimmen en Nathans begon Esperanto toe te passen in haar organen en correspon-

dentie. De Arbeiderspers had plannen voor een internationaal maandblad in Esperanto. Het Instituut voor Arbeidersontwikkeling ijverde mede voor Esperanto. In het buitenland maakten we goede vorderingen. Dit laatste zien wij thans weer. De burgerlijke Esperanto-wereld floreert eveneens weer. In tientallen landen verschijnen weer de Esperanto-bladen, internationale congressen vinden weer plaats, internationaal contact is er allerwegen.

Zou dan de vakbeweging achter kunnen blijven?

Komt, makkers, toont initiatief! Voelt ge die frisse, zuivere, internationale wind niet om de oren waaien? Pakt aan en toont het buitenland, wat onze Nederlandse arbeidersbeweging kan! Wij verzekeren u, ge hebt de wind in de zeilen: ge maakt geen slag in de lucht, want het apparaat is klaar, van de medewerking van een talrijke schare zijt ge reeds verzekerd. Ge bewijst er de wereld een weldaad mee en het behoeft niet eens een werk van lange adem te zijn.

De arbeidersbeweging heeft reeds te lang toegezien, te lang de verbreiding van 't Esperanto aan de zich steeds vernieuwende schare van toegewijde werkers overgelaten. Werk in het belang van de idealen der arbeiders. Tienduizenden gaven het op, omdat gij, leiders der arbeidersorganisaties, uw medewerking onthield. Zij hebben getoond, door moeizame studie, op gevorderde leeftijd dikwijls, op de bres te willen staan voor onze gezamenlijke belangen, voor socialistische en andere idealen. Uw negativisme sloeg hen terneer, inplaats van dat gij ze door uw medewerking steunde, weinig doordrongen als gij waart van de verhevenheid van hun ideaal, dat zulk groot en groots practisch nut zou kunnen hebben, indien ge maar van enige medewerking zoudt hebben blijk gegeven. Zij waren de pioniers, maar anderen en steeds meer blijken overtuigd van de practische bruikbaarheid, reeds nu, van Esperanto, als internationale taal. Het terrein is geëffend, laat gij, leiding van de arbeidersbeweging het niet onbenut!

Wacht niet nog langer! Pakt aan!

H.W.A.

LA NEŬTRALA KONGRESO EN BERN.

Le neŭtrala movado kongresis de la 26a de julio ĝis la 1a de augusto en Bern.
Ĉeestis 1369 personoj el 34 landoj. La ĉefa decido de la kongreso estis la reunuiĝo de U.E.A. kaj I.E.L. sub la tradicia nomo U.E.A. La mocion de balkanlandaj esperantistoj por kondamni la nedemokratajn kaj faŝismajn metodojn en la politiko kaŭzis fortan diskuton, sed estis malakceptata kun granda plimulto. Menciinda estas ankoraŭ la ĉeesto de la edzino kaj filo de Dr. Adam Zamenhof. Ili estas la nuraj posteuloj de Dr. Zamenhof, kiuj postvivis la militon.

HET OORDEEL VAN EEN ENGELSMAN.

Het congres van de Engelse Esperantobond, dat met Pinksteren j.l. te Birmingham plaats vond, ontving van de burgemeester van Birmingham de volgende brief:

„Namens de burgerij van Birmingham heet ik de deelnemers aan de conferentie welkom en ik spreek de hoop uit, dat zij een prettige, vruchtdragende en geslaagde bijeenkomst zullen hebben.

Birmingham met haar voorsteden vormt een groot industrie-centrum en het levert een belangrijke bijdrage tot het economisch herstel van het land. Wij zijn ons bewust van de fundamentele noodzakelijkheid van de exporthandel ter betaling van onze buitenlandse import.

Eén van de grootste hindernissen, zowel voor de handel als voor de internationale vrede en samenwerking, vormen de taalmuren. Te vaak vertrouwen we op ons goed gesternte en we nemen maar aan, dat onze handelszaken kunnen worden behandeld en afgedaan met behulp van de Engelse taal.

De wereldmarkt wordt beheerst, belemmerd en ondergraven door het Babel van wat wij vreemde talen noemen. Als de toonaangevende regeringen in de wereld het willen zou dit beletsel voor vrede, handel en voorspoed spoedig overwonnen kunnen worden door de officiële aanvaarding van een internationale taal zoals Esperanto.

Ik weet uit eigen ervaring en kennis, dat het gebruik van Esperanto kan dienen bij de uitwisseling van ideeën en gedachten tussen mensen, die anders geen woord van een vreemde taal zouden verstaan. Het is duidelijk, dat in de toekomst grote landen als Rusland, Indië en China meer en meer op de voorgrond zullen treden. Wij zouden er verkeerd aan doen als wij de gedachte zouden hebben, dat de wereld het Engels als de normale internationale voertaal zal aanvaarden.

Daarom spreek ik de hoop uit, dat de beweging, die het Esperanto als internationale taal voorstaat, in alle landen snelle vorderingen zal maken en dat het 32e congres van Britse Esperantisten, dat nu met Pinksteren in Birmingham vergadert, het meest enthousiaste en meest stuwende zal zijn, dat ooit is gehouden.

Met beste wensen,

(w.g.) Albert E. Bradbeer.
Lord Mayor.

EXAMENS ESPERANTO.

(Alg. Ned. Esp. Examen-Commissie).

Examenuitslagen.

Eindhoven, 7-6-'47.

Aangemeld voor examen B 2 candidaten, opgekomen 2, geslaagd 1: de heer A. A. Storcken te Geleen.

Aangemeld voor examen A 10 candidaten, opgekomen 9, geslaagd 5: Mej. J. C. Heijdra, te Vught en de heren H. A. Goyaerts, C. F. M. de Kort en W. C. N. van Oirschot te Baarle-Nassau; A. D. Dijkhuizen te Scheveningen

Rotterdam, 28-6-'47.

Aangemeld voor examen B 10 candidaten, opgekomen 10, geslaagd 6: de heren J. J. Antis, A. W. Treurniet en A. Vollegraaf te Rotterdam; W. C. van Eijk en N. C. Tettero te Den Haag en G. F. T. Cool te Oegstgeest.

Aangemeld voor examen A 32 candidaten, opgekomen 30, geslaagd 20: de dames J. van Lier, J. P. van Raavens te Den Haag, A. C. Haak v. d. Lans en M. Wenting te Heiloo; C. A. Ansems, M. den Biesen en E J. Nijssen te Bergen op Zoom; M. C. Diener, A. Koerts en M. A. le Noble-le Biansch te Rotterdam; J. Hallebeek te Utrecht, en de heren H. Bostelaar, J. H. Bout, H. J. Krug, Q. C. Kuiters, J. C. Otte en L. H. Polm te Rotterdam B. C. A. Hamakers te Den Haag; J. Verweij te Hilversum en A. J. M. Jansen te Woerden.

Van het

F.L.E.-Amikaro Front

In Aarhus heb ik mijn vriend ontmoet, jullie weten wel, die hatelijke ingezonden stukjes schrijver, genaamd Simono Bykomuz.

Dat heer liep daar op te snijden, dat „zijn" afdeling bezig was een vlag te winnen. Het beroerdste van al die opschepperij is, dat die kerel misschien nog gelijk krijgt ook, want volgens tot nu toe ontvangen gegevens, gaat het op het ogenblik tussen R'dam 2 en R'dam 5. Dit alles zit me een beetje dwars en ik hoop, dat mijnheer Bykomuz bij jullie allen in Groningen, Drente, de Gelderse Achterhoek, Limburg, Overijsel en vooral bij de Amsterdammers en Hagenaars het juiste antwoord zal vinden, want die treiterige zelfverzekerdheid daar word ik dol van. Laat me dus niet tevergeefs op jullie allen rekenen. Fred Langenberg uit de Zaan is er in geslaagd 70% van het personeel van een fabriek voor onze Amikaro te winnen. Daar zit wat in en een voorbeeld voor ons allen, hoe we dit aan moeten pakken: Ik verwacht uit de Zaanstreek nog meer van zulke kennisgevingen. Ik heb nog meer ingezonden stukjes ontvangen, maar moet ze terzijde leggen, niet uit vrees, maar wegens plaatsgebrek. Ik vind het niet aardig, dat k-do Jan Winkel uit Schagen me „naar de duivel wenst" met m'n geschrijf, omdat hij zich nu verplicht voelt een paar avonden in de week op huisbezoek te gaan. Tja, wat zullen we daarvan zeggen, ik zou alleen willen, dat allen in onze bond diezelfde verplichting zouden voelen. Ik wil gaarne de volle verantwoordelijkheid dragen, als je in het eerstvolgende Esperanto-examen zakt. Ik acht E.-diploma's van grote waarde voor onze beweging, maar een brevet van activiteit, idealisme en geloof in de goede zaak, sla ik hoger aan. Mochten er nog afdelingen zijn, die de betekenis van deze actie nog niet door hebben, dan is ondergetekende gaarne bereid daar het zijne van te zeggen.

AANPAKKEN EN DOORZETTEN!

Tot de volgende keer. *v. H.R.N.*

La S.A.T. Kongreso en Aarhus

La 20a kongreso de S.A.T. en Aarhus certe restos en ĉies memoro kiel la kongreso de Jacobsen kaj Hansen. Estas vere mirige, kiel tiuj du kamaradoj sukcesis nur kun helpo de kelkaj personoj perfekte organizi ĉion. Ni certe ne malgrandigas la meritojn de Larsen, Jensen kaj Jorgensen, la aliaj O.K.K.-anoj, se ni konstatas, ke la energio kaj aktiveco de Jacobsen kaj Hansen ebligis maleblajojn.

M. JACOBSEN

Prezidanto de la O.K.K. de la 20a S.A.T.-Kongreso en Aarhus

La O.K.K. ricevis multan subtenon de la Aarhusa sindikataro, kiu senpaĝe disponigis la belan kaj tre oportune aranĝitan Folketshus (popoldomo), kiu formis preskaŭ idealan kongresejon.
Ankaŭ la komunuma estraro ne malatentis la kongreson. Ĝi garantiis kovri eventualan deficiton ĝis 2.000 kronoj kaj krome ĝi prezentis malavaran lunĉon al ĉiuj partoprenantoj okaze de la oficiala akcepto en la urbodomo.
Sabatvespere okazis la interkonatiĝa vespero en tre agrabla kaj libera sfero. Dimanĉvespere la partoprenantoj eniris la urban domon, kie en la granda salono prezentiĝis la solena malfermo de la kongreso.
Salutparolis la urbestro Unmack Larsen kaj reprezentantoj de la politikaj partioj kaj sindikatoj. Nome de la diverslandaj laboristaj esperantistoj parolis la diverslandaj S.A.T.-perantoj.
Lunde komenciĝis la laborkunsidoj, kie k-do Bannier nome de la Plenumkomitato klarigis la raportaron. La iama manifesto kaj la respondo de S.A.T. pri la I.E.L.-petskribo estis kritikata. Montriĝis, ke la ideologio de la manifesto ne estis akceptebla por diversaj gravaj grupoj en S.A.T., sed malgraŭ tio oni deziris aprobi la jarraporton kun la supozo, ke la kirliĝo postmilita kaŭzis grandajn eblojn por eraroj kaj iomaj devojiĝoj. La kritiko al la respondo al I.E.L. ne tiom koncernis la rifuzon mem, kiom la argumentojn uzitajn. Oni evidente ne deziris fiksi firman sintenon de S.A.T. rilate la demandon, ĉu Esperanto devos esti ununura aŭ dua lingvo por ĉiuj. Kvankam oni ne aparte decidis pri tio, ni ĝenerale akiris la impreson, ke la kongreso deziris, ke ĉiu estu libera havi pri tio personan opinion. Okazis ankaŭ kritiko al la redaktado de Sennaciulo, sed ĉar ĉi tiu kritiko ĉefe rilatis detalojn ne eblis profunde trakti ilin pro foresto de la redaktoro k-do B. Wels.
En la tria kaj kvara laborkunsidoj traktiĝis la proponoj. Ĉe la unua propono, koncerne Internacian Centran Komitaton komence regis iom da miskompreno ĉar kelkaj opiniis, ke temas pri unueco anstataŭ pri kunlaboro kun alitendencaj aŭ neŭtralaj organizoj. Post tiurilata klarigo la kongreso preskaŭ unuanime konsentis, ke S.A.T. pere de L.E.A.-Komitato partoprenu en eventuala fondo de tia instanco. Ĉe la propono pri akcepto de neŭtrala starpunkto rilate religiojn multaj opiniis ĝin superflua, ĉar la statuto de S.A.T. neniel malpermesas la aliĝon de religiaj personoj. Ĉi tie noteblis ankaŭ diferenco inter diverslandaj aspektoj. Kvankam en pluraj landoj oni vidas kristanojn inter la batalantoj por socialismo, la francaj kamaradoj raportis, ke en ilia lando religiulo ĝenerale estas sinonimo de reakciulo.
Post vigla diskuto la kongreso tamen akceptis kun malgranda plimulto la proponon por faciligi la aĝadon por S.A.T. en diversaj landoj kaj por konfirmi la toleremon, esprimitan en la statuto.
La proponoj L.E.A.-komitato kaj pri alvoko al ĉiuj maldekstruloj kaj maldekstraj esperanto-organizoj viciĝi en la S.A.T.-movado estis unuanime akceptataj.
Por la fina gvidrezolucio oni proponis amendon, kiu firmigis la pozicion de S.A.T. kiel kontraŭfaŝisma asocio, batalanta por la homaj liberoj.
Post ioma diskuto la Plenumkomitato transprenis la amendon, ŝanĝante la vortojn „nazi-Faŝismo" en „ĉiaj faŝismoj", por ke oni ne miskomprenu nian pozicion kontraŭ sistemo, kia de Franco en Hispanio.
En la kadro de la kongreso okazis diversaj fakkunsidoj i.a. de instruistoj, jurnalistoj, akademiuloj, transportlaboristoj, k.t.p. Grava estis la kunsido de L.E.A.-komitato, kie la reprezentantoj de la angla, dana, franca, nederlanda kaj sveda L.E.A.-oj plene interkonsentis pri la diversaj aspektoj de la laboro kaj promesis plene helpi unu la alian en la propaganda laboro tiel sur nacia kiel ankaŭ sur internacia tereno.
Internacia balo je merkredovespero kaj tuttaga ekskurso al Hjimmelbjerget (ĉielmonto) je ĵaŭdo finis en distra maniero la ĉarman kaj impresan kongreson de Aarhus.
Restas al ni nur danki la danajn gastigintojn, inter kiuj pluraj neesperantistoj, kiuj per sia afabla kaj vere surpriza gastamo mirigis nin kaj praktike ebligis la restadon en Aarhus, kiu sen tio pro la manko de devizoj por multaj ne estus ebla.
La kongreso en Aarhus finiĝis, ni preparu nin por la sekvonta en *Amsterdam!* — W.F.K.

L.E. NE ESTAS ĴURNALO.

Se matene okazis io grava, akcidento aŭ io ajn, vi jam vespere povas legi pri tio en via ĵurnalo. Aro da ĵurnalistoj travojaĝas nian landon, serĉas por vi la novajojn kaj tuj telefonas al siaj redakcioj kiuj rapidege laborigas la kompostistojn kaj presistojn.
Tute alia estas la afero rilate monatan gazeton do ankaŭ rilate nian organon. Ĝis mezmonate ni kolektas la manuskriptojn kaj poste ni sendas ilin al nia presisto. Post kelkaj tagoj ni ricevis la unuajn presprovojn. Sekvas tempo de korektado kaj rekorektado kaj finfine, je la fino de la monato, L.E. estas *ekspedpreta*. Tamen tute kompostita ĝi estas jam je la mezo de la monato! Tio do signifas, se vi ensendas vian anoncon tro malfrue, ke vi vane serĉos ĝin en nia organo.
Ensendu viajn manuskriptojn antaŭ la 10a de ĉiu monato! Redakcio L.E.

VAN OVERAL

★

Polen.

Belangrijke subsidie.

Na een onderhoud, dat het hoofdbestuur van de Poolse Esperantobond op 4 Juni j.l. met Minister-President Jòzef Cyrankiewiez mocht hebben, werd deze bond een *extra* subsidie verstrekt van 200.000 zloty (ongeveer f 4000.—). Bovendien werd de *maandelijkse* subsidie van 10.000 zloty verhoogd tot 15.000 zloty.
Als we weten, dat de regeringen van Bulgarije, Brazilië en Zweden niet minder belangrijke subsidies verlenen, dan blijven wij in ons land, waar men zo royaal is met sympathiebetuigingen, toch wel lelijk achter!

Alle vakverenigingen van Krakow zouden gezamenlijk een verzoek richten aan de Minister van Onderwijs om Esperanto op de school in te voeren. De redactie van het weekblad voor de Poolse jeugd, „*Mloda Rzeczpospolita*", adres: *Basztowa 15 Krakow — Polen*, neemt Esperanto in zijn kolommen op.

Spanje.

Na de burgeroorlog was het met de Esperantobeweging gedaan. Officiëel werd zij niet verboden, maar gold toch als verdacht. Wel verscheen er nog een leerboek en verleden jaar vond er zelfs een radio-cursus plaats, maar toch werd hier en daar een Esperanto-cursus verboden.

Van de Canarische Eilanden,
waar de Esperanto-beweging vóór '36 zeer actief was, ontving men ook geen teken van leven meer, totdat begin van dit jaar de Rector van de Universiteit van La Laguna toestemming gaf tot een leervak in Esperanto. Dit is de eerste Esperanto-cursus in een Spaanse Universiteit en de eerste openbare cursus na het uitbreken van de burgeroorlog in 1936. Voor de komende cursus trok het bestuur van de Universiteit een bedrag van 3000 peseta's uit. Opmerkenswaard is, dat de cursus in deze moderne taal wordt ingeleid door een docent in de klassieke talen!

Hongarije.

Het documentatiebureau van de Bond van Hongaarse Ingenieurs en Technici (Realtanoda — u 13—15, Budapest IV) geeft thans in zijn documentatie-orgaan een resumé in Espeanto.

Van de wederopbouw van Budapest werd een Esperanto-film (duur 1/4 uur) vervaardigd en reeds vertoond.
H.W.A.

SEPTEMBER

Onafscheidelijk verbonden met de maand September is onze jaarlijkse propaganda-actie, welke is vastgelegd in het begrip: „De Groene Maand". Het is als in de natuur, waar het tot bloei gekomen jonge leven haar vruchten toevertrouwt aan de schoot van moeder aarde, die in haar warme koestering het voortbestaan van alles wat leeft waarborgt. En als dan straks de lentezon met haar weldadig warme stralen haar taak komt aanvullen dan aanschouwen we weer die heerlijke schoonheid van het leven.

De zonnewarmte wordt groter en intensiever en brengt daardoor het leven tot volle bloei; begiftigt het met vruchten en zo gaat het leven zijn regelmatige, wonderschone cirkelgang, die ons stil maakt door haar schoonheid en eenvoud. Steeds blijft die wonderlijke kern in het leven, die zich nimmer laat vernietigen. Dit heeft onze bond ervaren in de achter ons liggende periode van oorlog en bezetting, toen elk leven geweken scheen, gesmoord in een moordende greep. Zes jaren lang maakte een dom en bruut geweld het onmogelijk, dat het kiemend leven rijpte, maar nooit slaagde zij er in het leven zelf te vernietigen dat zorgvuldig bewaard werd in de harten van duizenden, die hun ideaal niet verloochenden en die hun arbeid van jaren niet te niet gedaan wilde zien door zinloze machtswaanzin.

De zon is weer doorgebroken, het leven rijpt weer.

En zo is het weer herfst geworden en onze met zorg en volharding tot bloei gebrachte planten dragen vrucht.

Aan ons is de taak deze vruchten in de aarde te brengen op een gunstig plekje, waar het zaad gelegenheid krijgt te kiemen en uit te groeien tot forse en sterke planten.

Aan ons is de taak, de Groene maand goed in te zetten en onze propaganda-actie met energie en op de meest doeltreffende wijze te voeren.

Onze zaadjes moeten met de meeste zorg worden behandeld, want pas dán kunnen wij er zeker van zijn, dat zij zullen gaan kiemen.

Het bouwterrein is groot en vruchtbaar. Vele internationale bijeenkomsten en meer nog de Vredesconferenties, waarin de spraakverwarring steeds duidelijk op de voorgrond trad, hebben de noodzakelijkheid van een internationale taal, met het vermogen aan deze problemen definitief een einde te maken, nog eens overtuigend geaccentueerd. De belangstelling voor onze F.L.E. Amikaro, waarin reeds velen zijn verenigd, bewijst, dat velen niet langer afzijdig staan tegenover het denkbeeld van een internationale taal en Esperanto als de meest juiste oplossing aanvaarden.

Vol vertrouwen kunnen we dus het zaad aan de vruchtbare aarde overdragen, maar de noodzaak, het schuchter groeiend gewas met grote toewijding te verzorgen, blijft.

We kunnen en mogen niet tevreden zijn zolang het einddoel niet is bereikt. Het is daarom ook niet juist, September als de enige „groene maand" te zien. *Ook gedurende de overige elf maanden moet met volharding worden gewerkt.* Onze aandacht mag geen ogenblik verslappen.

Slechts dán kunnen we een rijke oogst verwachten. A.M.D.K.

KONGRESLIBRO DE FLANDRA LIGO ESPERANTISTA.

Okaze de sia 12a kongreso okazinta en Majo Fl.L.E. eldonis kongreslibron enhavantan krom la kongresprogramon artikolon pri la historio de la urbo Mechelen, kelkajn poemojn kaj du novelojn.

Tiu ĉi leginda libreto estas akirebla ĉe: Dr. T. van Gindertaelen, Leopoldstr. 95e Mechelen. Belgio.

La prezo, inkluzive afrankkostoj estas du respondkuponoj. La disponigebla kvanto estas nur malgranda. A.M.D.K.

Theo Thijssen

la aŭtoro de „La nevenkebla ĝeno".

La aŭtoro de la verko, kies Esperanta traduko jus aperis sub la titolo „La nevenkebla ĝeno" estis en Nederlando famkonata instruisto, unu el tiaj maloftaj instruistoj, pri kiaj oni povas diri, ke ili naskiĝis pedagogo.

Veninta el la popola klaso, li speciale interesiĝis pri la popola instruado, por la plialtigo de kies nivelo li multe laboris. Same fervore li batalis por la plialtigo de la vivnivelo de la instruistoj. En la ĉefestraro de la Nederlanda Ligo de Instruistoj li okupis gravajn postenojn. Dum multaj jaroj li redaktis ĝian organon „De Bode" (La Kuriero) kaj la organon „School en Huis" (Lernejo kaj Hejmo), ligilon inter la lernejo kaj la gepatroj de ĝiaj lernantoj.

Theo Thijssen estis krome ano de la Parlemento kaj de la Komunuma Konsilantaro de Amsterdam.

Reprezentante sian sindikaton en multaj internaciaj instruistaj kongresoj kaj konferencoj, li spertis la ĝenon de la multlingveco kaj fariĝis amiko de Esperanto.

Sian simpation por nia afero li ne limigis per esprimado de kelkaj belaj frazoj, sed ankaŭ *praktike* li subtenis nian lingvon. Li verkis artikolojn pri Esperanto en „De Bode" kaj en „Laborista Esperantisto", paroladis en propagandaj kaj Zamenhofaj kunvenoj, kaj antaŭ la mikrofono, reprezentis sian sindikaton en la „Oficejo Esperanto ĉe la instruado", kie liaj konsiloj estis alte taksataj, kaj varme defendis en la urba konsilantaro — en 1940a — proponon nomi iun straton laŭ D-ro Zamenhof, kiu propono estis akceptata, sed pro la milito ankoraŭ ne efektiviĝita.

Ne malpli konata li fariĝis kiel literaturisto. Li verkis pri infanoj kaj pri la lernejo kaj el liaj verkoj brilis lia amo al la instruista profesio kaj al la popola infano. Liaj simpla lingvo kaj trafa skribmaniero faris lin en vastaj rondoj ŝatata verkisto, kvankam liaj verkoj ne estis multaj. Tri el ili, nome „Barend Wels", „Schoolland" (Lerneja lando) kaj „De Gelukkige Klas" (La feliĉa klaso), en kiuj li priskribas la ĉiutagajn malfacilaĵojn, kiujn la juna instruisto renkontas en sia klaso kaj kiujn li devas venki por fariĝi la ideala instruisto, estas — laŭ la juĝo de fakuloj — pli instruaj pri vera pedagogio ol la plej sciencaj pedagogiaj verkoj de universitataj profesoroj.

Theo Thijssen verkis ankaŭ pri aliaj temoj, plejparte bonhumore, ĉar bonhumora estis lia karaktero. Kiel pruvon de lia verkista arto ni prezentas al vi la libron:

La nevenkebla ĝeno

en kiu li skizas la ĝenon sur la kampo de vestoj spertatan fakte de ĉiu, kiu ne disponas pri sufiĉe plena monujo. La ĝeno persekutas la ĉefpersonon de la rakonto tra lia tuta vivo, ek de la tempo, kiam li ankoraŭ ne vizitadas la lernejon ĝis kiam li estas pensionota; ĝi montriĝas ĝeno nevenkebla....

Kvankam bonhumore prezentante la diversojn scenojn, Thijssen tamen igas la leganton „tra la linioj" senti la tragikon de tiu ĝeno, al multaj el ni tiom bone konata.

Ĉar ĉiu el la 32 ĉapitroj estas memstara rakonto — la sola ligilo inter ili estas la pliaĝiĝo de la ĉefpersono — la libro tre taŭgas por esti voĉlegata aŭ deklamata en konversaciaj vesperoj, kie ĝi forpelos de la vizaĝoj la zorgoplenajn trajtojn, anstataŭigante ilin per gaja rido.

La aŭtoro mortis en la fino de 1943a. Multaj funebris pri lia foriro. La mondo instruista perdis anon kun eksterordinaraj kapabloj; ni, Esperantistoj, varman amikon de nia afero.

Per la eldono de „La Nevenkebla Ĝeno" la Asocio de Laboristaj Esperantistoj volas honori la memoron pri Theo Thijssen kaj danki lin por tio, kion li faris en la intereso de Esperanto. F.F.

Ĵus aperis:
La Nevenkebla Ĝeno
(Het Taaie Ongerief)
de Theo Thijssen
tradukita de F. Faulhaber
prezo f 4.90
Libro-Servo
F.L.E. Roelantstr. 4, Amsterdam.

Reis- en congresindrukken

Als deelnemer aan de autobuskaravaan naar het S.A.T.-congres te Aarhus, wil ik hieronder enige mijner reis- en congresindrukken vastleggen.
In Apeldoorn, onze eerste pleisterplaats, hing, in het restaurant waar wij onze lunch gebruikten, de Esperantovlag uit. Te Enschede, waar de eerste nacht werd doorgebracht, bleken enkele sympathiserenden zelf met vacantie te zijn. *Evenwel, hun huis en bed stond te onzer beschikking, terwijl de sleutel bij de buren lag.* Van een en ander werd op de heenen terugreis een dankbaar gebruik gemaakt. Op doortocht in Duitsland stonden Duitse Esperantisten, w.o. k-do Bartelmess, bij de ingangswegen der grote steden Bremen en Hamburg ons op te wachten, om ons door de puinhopen te begeleiden. Dit bleek wel nodig, daar de oude wegen en straten uit de eens zo fiere steden niet meer te herkennen zijn. Op een plein in Bremen alsmede in de cantine van het hoofdbureau van politie te Hamburg werden wij welkom geheten door de Esperanto-groepen uit genoemde steden. Ontroerend was het gezamenlijk zingen der Internationale, wanneer men onder het zingen bedacht welke gruwelen nog niet zo lang geleden ter plaatse waren gebeurd.
In Aabenraa, het eerste Deense dorp over de grens, werd overnacht. Dit geschiedde gedeeltelijk in massalogies en hotels. Door de afdeling hotelbewoners werd die nacht kans gezien, om zonder één Deense Kroon op zak een compleet souper voor elf personen te verorberen. Evenwel was dit geen vraatzucht; taalproblemen waren hiervan de oorzaak, daar om slaapgelegenheid was gevraagd en dit in het Deens begrepen werd als een motief om een souper op te dringen. Om uiteindelijk toch een bed te vinden, moest naar weer een ander hotel verhuisd worden.
In Aarhus ontmoetten verschillende deelnemers hun correspondenten, o.w. enkelen elkaar nooit eerder gezien hadden. De congresweek werd dan natuurlijk verder gezamenlijk doorgebracht, terwijl correspondenten van verschillende sexen elkaar practisch niet meer los gelaten hebben en er later bij het afscheid-voor-een-jaar tranen gestort werden. Inderdaad: Esperanto verbroedert tot in het ontroerende toe!
Het congres zelf werd een succes, daar alles tot in de puntjes geregeld bleek. De „verbroederingsavond", met miniem gehouden programma om het onderling converseren te bevorderen, werd hoog gewaardeerd. De openingsavond van het congres in het stadhuis waarin een goed orkest onder deskundige leiding medewerkte stond op zeer hoog peil. Het kinderballet vond geweldige bijval, hetgeen betuigd werd door daverend applaus; de verschillende excursies gedurende de volgende dagen, de lunch, aangeboden door het Gemeentebestuur van Aarhus, waaraan door ruim 700 personen werd deelgenomen en waarbij men, wat gerechten betreft, van de ene in de andere verrassing viel, het internationale bal tot besluit van de congresweek, dit alles zal de deelnemers nog lang in het geheugen blijven en Aarhus onvergetelijk maken. Zelfs het laatste uitstapje naar de „Himmelbjerget" te Silkeborg met een daaraan voorafgaand boottochtje direct voor het uiteengaan van vele congressisten kon niet verstoord worden door een fikse regenbui van ca. 1 uur. Overigens het enige regenbuitje van de gehele congresweek, daar het O.K.K. zelfs kans had gezien om voor stralend Deens zonneweer te zorgen. Inderdaad had onze voorzitter, k-do van Haren, gelijk, toen hij in zijn dankwoord beweerde: „*Het spijt me, dat ik niets heb kunnen vinden, om te bekritiseren*" en na een donderend applaus: „Want wat moeten wij nu in 1948 in Amsterdam doen om dit congres, hetwelk zo succesvol was, ook maar te benaderen? *Van verbeteren is geen sprake!*"
Inderdaad, het programma was vol afwisseling, getuige het congresboekje, hetwelk alle deelnemers ontvingen. Dat dit programma ook afgewerkt kon worden is een prestatie, waarop alle medewerkende O.K.K.ers alsmede sympathiserende Aarhuse bevolking trots kunnen zijn. Zeer veel indruk maakte ook de courant „Democraten", welke naast een welkomstwoord in Esperanto en Deens dagelijks foto's en artikelen over het congres bracht. Zeer, zeer hartelijk waren ook de verschillende „gastigantoj", w.o. vele „alleen maar sympathiserenden". Evenwel is het resultaat geweest, dat velen hunner dit jaar nog Esperanto gaan leren om het volgend jaar de vruchten hiervan te plukken door deelneming aan het S.A.T.-congres te Amsterdam. Juist het onderbrengen van congresdeelnemers bij niet-Esperantisten blijkt een groot voordeel te worden, wanneer enerzijds geconstateerd wordt met hoeveel moeite onderling geconverseerd kan worden, en anderzijds met hoeveel gemak Esperantisten van verschillende nationaliteit dit doen. Een stimulans, waaruit lering getrokken moet worden, daar dit juist in een stad waar pas een Esperantocongres plaats heeft gevonden, volle begincursussen tot resultaat zal hebben.
Onder de congresdeelnemers zelf bleek de geest zeer goed te zijn evenals het taalpeil der sprekers op het congres zelf zowel als in onderlinge conversatie. Ernstige gesprekken over vergelijking van levensverhoudingen in de verschillende landen en meer luchtige gesprekken met kwinkslagen wisselden elkaar af. Over het algemeen werd het niet aanwezig zijn van Duitse Esperantisten zeer betreurd, daar met hen gaarne over de internationale toestand zowel als over de toestand in het huidige Duitsland van gedachten zou gewisseld zijn. De Deense Regering had echter afwijzend beschikt over het toelaten van Duitsers.
En nu is het congres weer voorbij; de nieuwelingen onder ons hebben practisch onderricht gehad. Hen werd aangeraden vooral met de buitenlanders in contact proberen te komen; zij hebben nu persoonlijk ondervonden wat het zeggen wil om zonder taalproblemen te kunnen converseren. Persoonlijke ervaring maakt de beste propagandisten. Wie eenmaal iets dergelijks heeft meegemaakt, slaat geen jaar meer over om dit te missen. Laat ons daar naar handelen.
Ongetwijfeld zal voor Aarhus het afgelopen congres in de a.s. cursussen zeer zeker goede vruchten afwerpen. Welnu, zij hebben het verdiend en een woord van dank aan alle O.K.K.ers en medewerkers alsmede aan de Nederlandse karavaanorganisatoren van Essen en Bultemeyer is hier zeker op zijn plaats. Laat ons afspreken dat, voor het Amsterdamse S.A.T.-congres in 1948, reeds bij eerste oproep de adressen voor huisvesting bij Esperantisten en niet-Esperantisten, dus sympathiserenden niet te vergeten, *binnenstromen*, opdat ook ons congres een succes worde.
En nu, aan het werk voor het S.A.T.-congres van 1948 in Amsterdam.

D. Koeman.

Esperanto in de vakbeweging

De Vakbeweging is er helaas nog niet van overtuigd, dat Esperanto voldoet aan de practische eisen, die men aan een wereldtaal mag stellen. Vandaar dat men vrijwel op geen enkel resultaat kan wijzen van practische toepassing van Esperanto door de Vakbeweging.
Voor de oorlog had de I.T.F. een maandblad, dat op grote schaal al het nieuws op het gebied van het transportwezen publiceerde en dat een grote populariteit genoot onder de vakverenigings-esperantisten. Na de oorlog is men er om onbekende redenen niet meer toe overgegaan het blad opnieuw uit te geven. Dat toch niet alle werk op dit terrein verloren is gegaan, bewijst het Zweedse Vakverbond, dat heeft besloten om de geschiedenis vanaf de oprichting der Vakbeweging in Zweden tot op heden, te laten vertalen in Esperanto. Het boek is geschreven door de Vakverbondsarchivaris Tage Lou en wordt vertaald door Martin Johansson.
Het zal voor zeer geringe prijs worden beschikbaar gesteld, hetgeen mogelijk is, doordat het Vakverbond een groot gedeelte van de drukkosten voor haar rekening heeft genomen. Het boek zal in September verschijnen en is verkrijgbaar voor het luttele bedrag van 2 internationale antwoordcoupons. (50 cents)
Bestellingen kunnen worden gericht onder bijvoeging van 2 antwoordcoupons aan: *Svenska Arbetar Förbundet, Barnhusgatan 8, Stockholm, Zweden.*
Een prachtig voorbeeld van toepassing van Esperanto in de Vakbeweging, dat navolging verdient. De geschiedenis van de Zweedse Vakbeweging zal dank zij Esperanto, door heel de wereld verspreid worden en gelezen door duizenden, voor welke het onmogelijk is de Zweedse uitgave te lezen. Het is een daad van wijs beleid van het Vakverbond, waardoor zij de grote sympathie zal winnen van hen die belang stellen in het Vakverenigingswerk. Het werk zal ons in staat stellen iets meer te weten te komen over de vakbeweging en haar streven in Zweden. En hoewel deze strijd in doelstelling in de gehele wereld eender is, is zij toch in de practijk overal weer anders, omdat de w e g e n naar het doel, niet altijd dezelfde kunnen zijn.
Zodra het boek verschenen is, zullen wij er nog nader op terug komen.

Petro de l' Breto.

PROSPREKTO POR FILATELISTOJ.
La Esperanto-eldonejo „Tramondo", Vieno 1, Neutorg 9, eldonis kvarpaĝan prospekton, kiu represas la 28 poŝtmarkojn de la nova Aŭstria pejzaĝserio sub la titolo „La pejzaĝoj sur la novaj Aŭstriaj poŝtmarkoj" kun bildklarigoj en kvin lingvoj: germana, angla, franca, rusa kaj Esperanta, kaj kartoskizo de Aŭstrio, kiu montras la geografian situon de la pejzaĝoj. Unu folio kostas 1 respondkuponon.
Direktu viajn mendojn senpere al „Tramondo", Vieno 1, Neutorg 9.

DE K.L.M. EN ESPERANTO.

Voor de K.L.M. met haar vele buitenlandse relaties moet het probleem der taalverscheidenheid wel zeer groot zijn. Dat de Directie de juiste weg tot oplossing van dit vraagstuk heeft gevonden, bewijst de uitgave van een circulaire in Esperanto (8 pagina's gecyclostileerd), waarin een duidelijk beeld wordt gegeven over het veelomvattende en interessante werk der K.L.M.
Door het uitgeven van deze circulaire hoopt de K.L.M. te bereiken, dat buitenlandse esperantisten de artikelen in hun nationale taal vertalen en in dagbladen zullen doen publiceren. De Inlichtingen en Propaganda Dienst van de K.L.M. (Raamweg 90 Den Haag) heeft hiermede een prijzenswaardig initiatief genomen en verdient zeer zeker waardering, niet in de laatste plaats van onze zijde.
Moge de K.L.M. een voorbeeld zijn voor vele anderen, die zich nog steeds angstig vastklemmen aan hun „kennis" van de „drie moderne talen".

AMDK.

60 jaar Esperanto

Herdenkingsbijeenkomst in Amsterdam.

Zoals wij reeds eerder meldden zullen ter gelegenheid van het 60 jarig bestaan van Esperanto door het N.C. K.E. een drietal herdenkingsbijeenkomsten worden gehouden.
Als eerste in deze serie kunnen wij thans aankondigen de bijeenkomst, welke zal plaats vinden op 6 September a.s. des middags van 2.30 tot 5 uur in Krasnapolsky, Warmoesstraat te Amsterdam. Als sprekers zullen aan deze herdenking hun medewerking verlenen de heren: Mr. A. J. Kalma en Dr. W. C. J. Manders, terwijl de heer Dr. F. van Gindertaelen uit België als buitenlandse spreker het woord zal voeren.
Verder werkt nog mede de zangeres Jo Hekkert van Eijsden, die enige, in het kader van deze middag passende, liederen ten gehore zal brengen.
De toegangsprijs voor deze middag is zo laag mogelijk gehouden, zodat verwacht mag worden, dat een groot aantal Esperantisten, maar vooral ook niet-Esperantisten deze herdenking zal bijwonen. Dit is een zeer unieke gelegenheid om de belangstelling der niet-esperantisten voor onze zaak te trekken. Juist het feit, dat wij die dag bij elkander komen om het 60-jarig bestaan van Esperanto te herdenken, zal hun de overtuiging geven, dat deze taal inderdaad bestaansrecht en bestaansmogelijkheid heeft. Veel beter dan lange discussies over het nut van Esperanto en veel beter dan honderden vlugschriften zal het deelnemen aan deze bijeenkomst tot de verbeelding van de niet-esperantisten spreken en zij zullen eerder besluiten tot het volgen van een cursus.
Elke afdeling bestelle dus een groot aantal kaarten en ga aan de slag. De inzet van de groene maand moet goed zijn! Kaarten zijn verkrijgbaar à 75 cents bij de secretaris van district Amsterdam: G. J. Burgman, Pieter Aertszstraat 83, Amsterdam-Zuid. Ter voorkoming van teleurstellingen is spoedig bestellen noodzakelijk! Wij verwachten ook vele deelnemers uit plaatsen rondom Amsterdam!

Jam aperis la tria eldono de
PLENA VORTARO
Prezo f 10.50
Membroj de F.L.E. rajtas 10⁰/₀an rabaton; S.A.T.-anoj, pagintaj sian kotizon por '47a, rajtas 20⁰/₀an rabaton, sed mendante ili aldonu sian membronumeron.
Libroservo F.L.E.,
Roelantstraat 4, Amsterdam-W.

Juist bij het ter perse gaan van dit nummer bereiken ons nog nadere bijzonderheden omtrent de herdenkingsbijeenkomsten in GRONINGEN en EINDHOVEN.
Op 6 September a.s. van 15.30—18.00 uur zal in Huize Maas, Vismarkt 52 te GRONINGEN, een herdenkingsbijeenkomst worden gehouden. De sprekers op deze middag zijn: P. W. Baas en A. F. van Haren. Ook op deze bijeenkomst zal door een buitenlandse esperantist het woord gevoerd worden.
De bijeenkomst in EINDHOVEN zal plaats vinden op 13 September a.s. van 15—17 uur in het Philips' Ontspanningsgebouw. Op deze middag zal het woord gevoerd worden door: A. de Smit, P. Heiller en Dr. Th. van Gindertaelen (België).

Bibliografio

La rekonstruado de la roterdama urbokoro
Eldonita de la Konsilejo por la rekonstruo de Roterdamo (Adviesbureau Stadsplan Rotterdam Coolsingel 107).
La terura bombardado de Roterdamo, kiu kaŭzis la detruon de la centro de ĉi tiu urbo, starigis ĝian estraron antaŭ grandega tasko.
Ĉi tiu libreto informas la eksterlandon pri la signifo de la urbo antaŭ la milito, pri la detruaĵoj kaj pri la planoj anstataŭigi ĉi tiujn detruaĵojn per moderna centro.
Multaj skemoj kaj du kartoj de la urbo klarigas la interesan tekston kaj donas bonan superrigardon pri la okazinta tragedio kaj pri la energio kaj idealismo de la roterdamanoj.
La libreto, kiu sendube altirus ĉies interesiĝon, estas akirebla nur por kompetentaj urbokonstruistoj kaj rekonstruistoj. Car rekonstruado de urboj certe fariĝos en la proksima estonteco aparta fako en la arkitekturo, ni esperas, ke multaj fakulojesperantistaj petu ĉi tiun libreton, por ke proviĝu la granda valoro de Esperanto kaj estiĝu internacia interŝanĝado de ideoj kaj cetera kunlaborado.
La informservon de ĉi tiu oficejo ni kore gratulas pri la Esperanta eldono, kiu estas kontrolita de la Literatura Komitato F.L.E.
F.F.

Unua Vojaĝo ĉirkaŭ la mondo de Agostinho da Silva el la portugala tradukis J. J. Rodrigues.
La Portugala Eldona Rondo komencas per ĉi verketo eldonon de popularscienca kolekto, konsistanta el seskajera serio. Ĉi unua kajero enhavas en dudeko da paĝoj (17 x 12.5 cm.) en klara lingvo, kontrolita de la Literatura komitato F.L.E., facillegeblan priskribon de la fama vojaĝo ĉirkaŭ la mondon de Ferdinando de Magalhaes antaŭ pli ol kvar jarcentoj.
La papero estas bona, la prezo nur *f* 0.35. Taŭga legaĵo en kursoj aŭ klubvesperoj.
H. W. A.

ESPERANTO IN DE HANDEL.

Van de A. B. Teddy-fabriek in Malmö ontvingen wij een prachtig geïllustreerde catalogus van poppen, teddy-beren en pluche-beesten. Het bijzondere van deze prijscourant is dat zij drietalig is, namelijk, Zweeds, Engels en Esperanto. Zij geeft een goed beeld van het kinderspeelgoed, dat in Zweden verkrijgbaar is. Opmerkelijk is dat de prijzen niet zijn aangegeven, wel de maten.
Het is een der eerste handelscatalogussen, die ons na de oorlog zijn toegezonden. Er blijkt uit dat de fabrikant een overtuigd voorstander is van Esperanto en niet ervoor teruggdeinst daar de gevolgen van te overzien. Hij ziet in het gebruik van Esperanto grote mogelijkheden voor de export van zijn artikelen. Het geheel is gedrukt op smaakvol kunstdrukpapier, met gekleurde foto's van poppen en dieren. Voor handelaars en winkeliers een aantrekkelijke reclame voor de uitbreiding van hun zakenrelatie's.

Libro-Servo

Esperanto 60 jara.
skizo pri la evoluo de la lingvo literatura. G. J. Degenkamp.
Jubilea eldono pro la 60-jara ekzisto de Esperanto, pritraktas la evoluon de la lingvo en ĝiaj diversoj fazoj, mencias la karakterizaĵojn de pluraj aŭtoroj kaj verkoj.
prezo: (kart.) f 1.75, (broŝ.) f 1.30.

Por propagandaj eldonoj vidu la julian kaj aŭgustan numerojn de L.E.

Denove livereblaj:

Princino de Marso, Edgar Rice Burroughs	f 1.90
Colomba, Prosper Mérimée	f 1.—
Sep Vangofrapoj, Karlo Aszlányi	f 1.—
La Virineto en Bluo, Mason Stuttard	f 1.—
La Tempomaŝino, H. G. Wells	f 1.—
Murdo en la Orienta Ekspreso, Agatha Christie	f 1.—
La Knaboj de Paŭlo-Strato, F. Molnár	f 1.—
La Princo kaj Betty, P. G. Wodehouse	f 1.90

LIBROSERVO F.L.E., ROELANTSTR. 4, A'DAM-W, POŜTGIRO 111278

MEDEDELINGEN BONDSBESTUUR

RADIO:

Op Zaterdag, 6 September 1947 zal een interview plaats vinden tussen een deelneemster aan het 20e S.A.T.-congres, dat te Aarhus in Denemarken werd gehouden, en de S.A.T.-vertegenwoordiger voor Nederland, k-do C. van Essen.

De uitzending is te beluisteren om 16 uur op golflengte 415 meter (Vara).

Op Woensdag 17 September om 18.45 uur vindt een reportage plaats van de herdenkingsbijeenkomst van onze afdeling Zaandam ter gelegenheid van haar 35-jarig bestaan.

Op 4 October a.s. zal voor de Vara-microfoon een lezing worden gehouden over het onderwerp: „Onze schriftelijke cursussen".

Ook deze uitzending zal om ongeveer 16 uur te beluisteren zijn.

CONTRIBUTIEAFDRACHTEN.

Wij maken er de penningmeesters van de afdelingen nogmaals op attent, dat contributieafdrachten moeten plaats vinden aan de penningmeester van het betreffende district en *niet* aan de bondspenningmeester.

MEMORVESPERO.

La ĉefestraro aranĝis memorkunvenon por invititoj, okaze de la aperigo de „La Nevenkebla Ĝeno", tradukaĵo de k-do Faulhaber, laŭ „Het Taaie Ongerief", originale verkita de Theo Thijssen.

La kunveno okazis la 26an de julio, je la 20½ horo, en salono de Krasnapolsky en Amsterdam.

Ĉiuj anoj de Familio Thijssen ĉeestis. Vizitis la kunvenon ankaŭ gekamaradoj Dessoit el Parizo kaj k-do G. Aström el Gävle, Svedio. Nia prezidanto, k-do van Haren, diris, ke, kvankam oni jam honoris k-don Thijssen en la lernejo Westerstraat, kie la memoro pri la amata instruisto estas eternigita, ni, Esperantistoj, deziras esprimi niajn sentojn rilate la laboron faritan de Theo Thijssen por Esperanto ĝenerale kaj por nia Asocio precipe. Li, ja, agnoskis la valoron kaj utilon de Esperanto, kaj konscie li partoprenis en nia batalo por ĝi.

Por esprimi nian altestimon pro ĉio, kion li tiom miritplene faris por nia movado, ni opiniis, ke estus plej bone, tradukigi unu el liaj verkoj, por ke la tuta mondo povu ĝui de ĝi.

K-do van Haren menciis, ke pro trafika akcidento k-do Faulhaber ne povis ĉeesti. K-do Kruit voĉlegus tion, kion k-do Faulhaber intencis diri al la ĉeestantoj. K-do van Haren ankoraŭ komunikis, ke Ministro Drees telegrame sciigis, ke lastamomente li estis malhelpita ĉeesti en la kunveno.

Unue k-do Kruit klarigis la signifon de la kunveno al la eksterlandaj gastoj. Poste li voĉlegis la paroladon de k-do Faulhaber, en kiu tiu priparolis la meritojn de Thijssen: la instruisto, la parlamentano, ano de la komunuma konsilantaro kaj Esperantisto. Estis Thijssen, kiu en la komunuma konsilantaro proponis, nomi straton laŭ Zamenhof, la kreinto de Esperanto. La milito, tamen, malhelpis la realigon.

Thijssen ĉiam estis preta kunhelpi en nia propagando. Li diri, ke du fojojn li vizitis laboristan internacian kongreson esperantistan, kaj kvin fojojn internacian kongreson plurlingvan, kun iliaj lingvaj malfacilaĵoj kaj temponrabaj tradukaĵoj. Honeste li konfesis, ke la unuaj donis al li multe pli da kontentiĝo ol la aliaj.

Thijssen forte subtenis la agadon por enkonduko de Esperanto en la lernejojn. Li instigis, pli kaj pli uzi la rimedon de la tradukado en Esperanton. Estas nepre necese — li diris — ke ni uzu tiun rimedon, por ke ĉie en la mondo oni konatiĝu je la Nederlanda literaturo, ĉar ĝi sendube meritas tion.

Ĉu, ne valoras, se oni legas, ekzemple, en ĉina, japana aŭ alilanda gazeto entuziasman recenzon pri la libro de A. M. de Jong „La Perfido"? Multaj el niaj kamaradoj ricevis leterojn el diversaj landoj, per kiuj eksterlandaj gek-doj esprimis sian admiron pri tiu verko.

„Mi — diris k-do Faulhaber en sia parolado — elektis „Het Taaie Ongerief" de Thijssen, ĉar malgraŭ la fakto, ke ĝi enhavas multan ĝenon koncerne knabinajn botetojn, antaŭtukojn ne taŭgajn por knaboj, malbonajn ĉapeletojn k.t.p., k.t.p., la verko tamen estas plena de humoro. Je ĉiu paĝo montriĝas la sincera amo de patrino por la infanoj kaj ŝia pena batalo por doni al la infanoj bonan lokon en la socio. Certe estus por li bela momento, se li povus ĉeesti en ĉi tiu kunveno kaj mem akcepti ekzempleron de la tradukaĵo de sia sprita infano.

K-do Prins voĉlegis ĉapitron el la libro. Temis pri la rekruta tempo de Joop van Santen. „Peza minaco pendas en la ĉambreĝoj, ĉar devos okazi kapitana inspektado kaj Lot (tiel mallonge nomiĝas la kapitano) ne estas adaptiĝema homo. „Ni ĝuis de la paroladoj inter la rekrutoj kaj Tang, la pli aĝa volontulo. Ni aŭdis, kiel Joop van Santen ruze trompis Lot, dum la inspektado sur la litoj. La rekrutoj jam havis du parojn da ŝuoj, sed ili ricevis nur unu paron da laĉoj. Kompreneble, ili forgesis ĝustatempe aĉeti laĉojn por la dua paro da ŝuoj kaj vane klopodis ankoraŭ aĉeti paron da ili en la kantino. Nun la ŝuoj staris sur la litoj, sed senlaĉaj kaj tion Lot ne povis toleri. Jam kelkaj rekrutoj estis punitaj pro tio kaj Joop van Santen, do, antaŭvidis sian sorton. Imaĝe li aŭdis la voĉon de Lot „Vi ne havas ŝurimenojn! Do, vi ne ricevos forpermeson. „Sed subite li vidis eliron: Kontraŭ Lot ekzistas nur unu defendo: trompi lin. Kaj van Santen prenis la laĉojn el siaj ŝuoj, kiujn li surhavis. Neniu vidis tion. Poste li rapide kaj kaŝe laĉis ilin en la ŝuojn, starantajn sur la lito. Kaj Lot efektive lasis sin trompi. Lot eĉ laŭdis van Santen — „la instruisto ĉu ne" — kaj permesis al li, ke li foriru tuj post la lunĉo por la dimanĉa forpermeso. Tamen, kiam Lot malaperis, Joop van Santen estis superŝatata per blasfemoj riproĉaj. Kiam li klarigis la aferon al la aliaj, tirante per la manoj sian pantalonon supren kaj en siaj nelaĉitaj ŝuoj faris skotan dancon, la aliaj denove blasfemis, sed nun nur admire.

Post la legado de k-do Prins, k-do van Haren donacis al ĉiu familiano de Thijssen ekzempleron de la tradukita verko kaj ankaŭ unu al kamaradino Faulhaber. Estis domaĝe, ke k-do Faulhaber ne povis ĉeesti; sed estis ĝojige, ke lia edzino resaniĝis almenaŭ tiom, ke ŝi ree povas viziti kunvenon.

Filo de Theo Thijssen esprimis sian varman dankon pro la honoro dediĉita al lia mortinta patro kaj tiun de la ceteraj familianoj.

Per letereto, kiun subskribis ĉiuj la ĉeestantoj, ni esprimis la deziron al k-do Faulhaber de baldaŭa resaniĝo.

W. Sl.

Kiom da F.L.E.-Amikoj vi hodiaŭ varbis?

JU-KO

SEKRETARIO: LANGEREIS A 31, HOOGWOUD (N.H.).

Spaarkaarten.

Wij maken er onze leden nogmaals op attent, dat zij die verzekerd willen zijn te allen tijde aan onze week-ends te kunnen deelnemen gebruik kunnen maken van onze spaarkas.

In samenwerking met de *Rijkspostspaarbank* is een regeling getroffen, welke het mogelijk maakt wekelijks een bedrag, minimum 25 ct., te sparen. Iedere deelnemer aan onze spaarkas ontvangt tegen betaling van 25 cents een spaarkaart waarop de spaarzegels à 25 cents geplakt moeten worden. De spaarzegels zijn verkrijgbaar bij de plaatselijke Ju-ko-peranto, of rechtstreeks bij onze penningmeesteres.

Voor het voldoen van gelden voor week-ends en dergelijke behoeft niet anders te worden gedaan dan zoveel zegels van de kaart te knippen als hiervoor verschuldigd zijn. Is de prijs voor een week-end dus bepaald op f 1.50, dan worden 6 zegels van de kaart geknipt en aan de penningmeesteres toegezonden. Met nadruk wordt er op gewezen, dat alleen geldig zijn de zegels waarop de opdruk *Ju-ko* voorkomt.

De zegels hebben alleen een administratieve waarde voor Ju-ko en kunnen niet rechtstreeks bij de R.P.S. worden verzilverd.

Vraagt nog vandaag een spaarkaart aan bij onze penningmeesteres:

Tiny Wey, Julianalaan 18, Bergen aan Zee.

De kosten à 25 cent moeten per postwissel worden voldaan. Gelijk met de spaarkaart ontvang je enige aanwijzingen op welke wijze gespaard moet worden.

Contributie.

Zij, die tot nu toe verzuimden hun contributie voor Ju-ko te voldoen, worden dringend verzocht hiermede thans de meeste spoed te betrachten, daar zij door hun nalatigheid het werk van onze penningmeesteres ernstig bemoeilijken.

Kadercursussen.

Het ligt in de bedoeling, bij een voldoende deelname, rondom de grote steden kadercursussen te beleggen. Hiertoe worden week-ends belegd in de jeugdherbergen van N.J.H.C. welke in de nabijheid van de grote steden zijn gelegen. Het doel van deze cursussen is de leden meer bekend te maken met het doel en streven van onze bond en hun een inzicht te geven van de diverse werkzaamheden in onze organisatie.

EL LA DISTRIKTOJ

NOORD HOLLAND.
Sekr.: Wilhelminastr. 28, Beverwijk.
Pro diversaj cirkonstancoj ni devis iom prokrasti la du kunvenojn en la norda parto de nia distrikto. La distrikt-estraro intencas okazigi ilin je 14-9-'47 en Hoorn kaj Schagen. Jam notu la daton kaj bonvolu atenti nian Informan Bultenon.

EL LA SEKCIOJ

WORMER.
Sekr.: Zandweg 82.
La konversaciaj kunvenoj estas ĉiam tre bone vizitataj. Estas tamen bedaŭrinde, ke DU el niaj anoj neniam vizitas la kunvenojn.
La 22an kaj 23an de julio estis por du el niaj kamaradoj neforgesebla tago. La korespondantino — Mattu Andrĝn — el Göteborg — de k-doj J. Schram kaj Fed. Langeberg vizitis nian hejmon, kaj ni kune vizitis Amsterdamon. Kaj kiel ni ĝojis, ke ni povis paroli unu kun la alia. Kaj kiom bela estis, ke ni povis uzi nian propan lingvan ĉar ne estis lingvo de svedanino aŭ lingvo de nederlandano, sed estis lingvo de ni mem. Mi volus krii de sur la tegmento: LERNU KAJ LERNU ESPERANTON, ĉar tio estas la plej taŭga komprenilo precipe de la laboristaro. Dum la kongreso en Aarhus la fraŭlinoj D. Schoute, M. Vader, J. Gorissen vizitos ĝin kaj mi estas konvinkita, ke ili alportos tre bonan impreson.
Mi esperas, ke ilia vizito estos tre fruktodona por instigi la aliajn kamaradojn aniĝi al S.A.T.
Karaj gek-doj daŭrigu „la voj' elektitan" kaj restu tiom fidelaj al niaj konversaciaj vesperoj. Fred. Langeberg.

LAREN—BLARICUM.
Sekr.: Koloniepad 1, Blaricum.
Iompostiome nia grupo pliviĝligas. Ni atendas multajn kursanojn dum la venonta vintro, pro nia varbado k pro la Universala Junulgasteja Rondo, kiu okazos de 29-8 ĝis 7-9 en Blarikum. Dum ĉi tiu Rondo ni intencas fari multan propagandon, i. a ekspozicion k grandan esperantistan kunvenon por la gekdoj en Nord-Holando k Utrehto k por la esp. partoprenontoj de la Rondo. Ni planis i. a. muzikon, eksterlandajn parolontojn, ekskurson. Ĝi okazos dimanĝtagmezon la 31an de aŭgusto. Venu grandnombre al Blarikum!
Nia grupo, same kiel la aliaj Goj'aj sekcioj, nun apartenas al la utrehta distrikto, kio plifaciligos niajn propagandajn rilatojn. Ni nun nombras 10 membrojn, el kiuj 8 estas S.A.T.-anoj; 6 el ni vizitos Aarhus'on. Je 29-junio ni akceptis la Amsterdam SAT-Rondon por interfratiĝa elskurso; ni pasigis kune varmegan k agrablan tagon. Je 20-julio ni partoprenis ĝue, kun la aliaj utrehtaj sekcioj, ekskurson al Muiderberg, kie k-do Meyer nin regalis.
Ni kunvenas ĉiun lundvesperon ĉe la sekr. Post la Aarhusa kongreso ni intencas aranĝi la klubvesperojn pli interesaj k pli instruaj, kio certe kaŭzos la aniĝon de kelkaj gekdoj kiuj ankoraŭ ne decidis pliperfektiĝi ĉe ni praktike sian esperanto-scion.

ARNHEM.
Sekr.: Sleedoornlaan 31.
Sekcio Arnhem intencas fari multan propagandon por Esperanto dum la Verda Monato. Kontraŭe al la ĉiujara kutimo organizi propagandan vesperon, ni intencas okazigi tri ekspoziciojn en tri diversaj kvartaloj de la urbo je la 6a, 13a kaj 20a de septembro sabatpostaĝmeze de la 3a ĝis la 6a horo respektive en „Buurthuis", Kloosterstraat, „Opbouw", Velperweg 13, kaj Volksuniversiteit, Rijnstraat.
Ni disdonos 5000 flugfoliojn en diversaj kvartaloj. Kun la lokaj laboristotendencaj organizoj ni klopodas interkontakti por fari propagando-paroladetojn en aliaj kunvenoj. Fine ni klopodos akiri permeson organizi malgrandan ekspozicion en kelkaj butikoj. Niajn anojn ni eĝe instigas kunhelpi dum nia propagando-agado.

GRONINGEN.
LA NORDA STELO.
Sekr. M. M. Bouma Tichelaar, van Heemskerckstraat 14a.
La 31an de julio 65 francaj gekamaradoj estis gastoj de nia sekcio. Ili vojaĝis al Aarhus kaj ni prizorgis la tranoktadon en nia urbo. Kun helpo de aliaj esperantaj organizoj ĉiuj francaj esperantistoj povis tranokti ĉe nederlandaj esperantistoj. Estis bedaŭrinde ke ili alvenis tiom malfrue, tial la festvespero, kiun ni prezentis al ili iomete malordiĝis. La programo kompreneble ne povis esti tute finlaborinta, sed tio, kio estis prezentata tre plaĉis al la gastoj. Precipe la deklamo de k-do v. Altena estis granda sukceso. La urboestraro promesis oficiale akcepti la francajn esperantistojn en la urbodomo sed je la lasta momento neniu el la urboestraro estis trovebla por ĉi tiu akcepto. Tamen estis bona propagando por ni, ĉar ĉiuj gazetoj en nia urbo raportis pri tiu ĉi vizito kaj ju pli la gazetaro skribas pri ni, des pli propagando estas por nia lingvo. La sekvontan matenon jam je la kvina ni adiaŭis niajn novajn geamikojn kiuj plenkuraĝaj komencis la tre longan vojaĝon.

ZAANDAM.
Sekr. Govert Flinckstraat 41, (tel. 4560).
Septembro! Verda Monato! Niaj planoj estas pretaj. Por efektiviĝi ĉi-ĉion ni okazigos „ekster-ordinaran" kunvenon je Lundo la unuan de Septembro vespere je la oka horo en la konstruaĵo de Christelijke Belangen, Botenmakersstraat. Neniu forrestu de ĉi-tiu tiom grava kunveno.
La estraro.

De „Zaandamse Esperanto Week Commissie" verzoekt ons opname van het volgende:

Voor de tijdens de Zaandamse Esperanto Week van 13 tot en met 21 September te houden bijeenkomsten en excursies bestaat ook buiten de Zaanstreek meerdere belangstelling. Aanvragen voor inlichtingen en deelname worden dagelijks ontvangen. In het kort volgen hier nog nadere bijzonderheden. Uitsluitend en alleen wordt Esperanto gesproken, dit speciaal ook op verzoek van de meer dan 25 buitenlandse deelnemers uit 12 landen. De excursies worden gehouden met luxe, moderne autobussen van de fa. Zwart.

Zaterdag 13 September van 15 tot 17 uur internationale receptie, waarbij gelegenheid tot feliciteren ter gelegenheid van het 35-jarig bestaan der afdeling, in de Nieuwe Karseboom op de Dam in 't centrum.
Maandag 15 September: Ontvangst der deelnemers door het gemeentebestuur. Bezoek aan een Zaandams bedrijf. Buitengewone Zaandamse Kunstavond aangeboden door de Zaandamse Gemeenschap. Medewerking van het Zaans kamerkoor, verder muziek en dans van bekende Zaanse kunstenaars. Pianospel van onze Tjechische gast Marie Havrankova.
Dinsdag 16 September: Excursie naar Volendam. Gezellige avond in Oosthuizen georganiseerd door de esperantisten aldaar.
Woensdag 17 September: Excursie naar Rotterdam onder auspiciën van de Rotterdamse esperantisten.
Donderdag 18 September: Zaanse Dag, bezoek aan een fabriek, boottocht op de Zaan, filmavond o.a. vertoning van de esperantosprekende film „Budapest in Opbouw" (Julio Baghy) met toelichting van de Hongaarse SAT peranto Bleier Bela.
Vrijdag 19 September: Excursie naar de Zuiderzeewerken. Bezoek aan een melkfabriek. Esperantoavond in Bergen, aangeboden door de Bergense geestverwanten.
Zaterdag 20 September: Zaandamse ochtend. Openluchtvergadering om 16 uur. Sprekers uit Engeland, Frankrijk en Noorwegen. Onderwerp „Daarom Esperanto". Na afloop grote feestavond met bekende esperanto-artisten.
Zondag 21 September: Bezoek aan Amsterdam. Gemeenschappelijke maaltijd.
Voor bepaalde onderdelen van bovengenoemd schema bestaat nog gelegenheid tot deelname. Inlichtingen en aanmeldingen op Zaterdag 13 September in de Karseboom voor en na het feliciteren.
De commissie.

INAŬGURO NOMŜILDO „ESPERANTO-LAAN".

Sekve de nia peto en la esperantogazetoj kaj pere de aliaj presaĵoj nia komitato ricevis por la konstruo de la nomŝildo proksimume 100 guldenojn. Tutkore ni dankas ĉiujn, kiuj, pere de monsendo, ebligis al ni pretiĝi taŭgan kaj propagandvaloran objekton.
La 4an de oktobro posttagmeze je la 3a horo okazos la inaŭguro je la angulo de Velperweg kaj Esperantolaan. Okaze de tio parolos dum la inaŭguro reprezentantoj de la urba estraro, N.C.K.E., kaj de la Arnhema Esperanto Kunlaborkomitato.
Post la inaŭguro sekvos parolado pri la 60 jara ekzistado de Esperanto en la Restoracio „Bordelaise", Velperweg ĉe la Velperpoort.
Nia komitato invitas ĉiujn geinteresiĝantojn ĉeesti.

Nome de la Arnhema Esperanto Kunlaborkomitato,
P. ROSSEEL.

EKSIGO.
Sekcio Den Haag eksigis k-don R. van Putten pro konduto kontraŭa al la interesoj de nia Asocio.

ANONCOJ

Ondertrouwd:
A. M. D. KORFF
M. R. HOENDERS

26 Augustus 1947.

Amsterdam, Bestevaerstraat 123.
's-Gravenhage, Pijnboomstraat 101.